

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a opta)

1 decembrie 2022*

„Trimitere preliminară – Directiva 2011/7/UE – Combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale – Articolul 2 punctul 1 – Noțiunea de «tranzacții comerciale» – Despăgubire pentru cheltuielile de recuperare suportate de creditor în cazul întârzierii în efectuarea plăților de către debitor – Articolul 6 – Suma fixă minimă de 40 de euro – Întârziere în efectuarea mai multor plăți ca remunerații pentru furnizări de bunuri sau prestări de servicii efectuate în executarea unuia și aceluiași contract”

În cauza C-419/21,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (Tribunalul Districtual din Orașul Varșovia, Polonia), prin decizia din 21 iunie 2021, primită de Curte la 8 iulie 2021, în procedura

X sp. z o.o., sp.k.

împotriva

Z,

CURTEA (Camera a opta),

compusă din domnul N. Piçarra (raportor), îndeplinind funcția de președinte de cameră, și domnii N. Jääskinen și M. Gavalec, judecători,

avocat general: domnul A. M. Collins,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Z, de A. Moroziewicz, avocat;
- pentru guvernul polonez, de B. Majczyna, în calitate de agent;
- pentru Comisia Europeană, de M. Brauhoff și G. Gattinara, în calitate de agenți,

* Limba de procedură: polona.

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 2 punctul 1 și a articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale (JO 2011, L 48, p. 1).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între X sp. z o.o., sp.k., pe de o parte, și Z, pe de altă parte, în legătură cu o cerere de acordare a unei despăgubiri sub forma unei sume fixe pentru cheltuielile de recuperare suportate ca o consecință a unor întârzieri succesive în efectuarea de plăți în cadrul unuia și aceluiași contract.

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

- 3 Considerentele (3), (17), (19) și (22) ale Directivei 2011/7 au următorul cuprins:
 - „(3) În cadrul tranzacțiilor comerciale între operatori economici sau între operatori economici și autorități publice, numeroase plăți sunt efectuate mai târziu decât a fost stabilit în contract sau menționat în condițiile comerciale generale. Deși mărfurile sunt livrate sau serviciile sunt prestate, numeroase facturi corespunzătoare acestora sunt achitate mult după scadență. Astfel de întârzieri în efectuarea plăților afectează lichiditățile întreprinderilor și complică situația financiară a acestora. Acestea afectează, de asemenea, competitivitatea și rentabilitatea întreprinderilor, odată ce creditorul trebuie să obțină finanțări externe din cauza efectuării cu întârziere a plăților. [...]
 - [...]
 - (17) Efectuarea plății de către debitor ar trebui să fie considerată întârziată, în scopul stabilirii dreptului de a percepe dobânzi pentru efectuarea cu întârziere a plăților, în cazul în care creditorul nu are la dispoziție suma datorată la scadență, cu condiția să-și fi îndeplinit obligațiile contractuale și legale.
 - [...]
 - (19) Este necesară despăgubirea echitabilă a creditorilor pentru cheltuielile de recuperare în cazul efectuării cu întârziere a plăților, astfel încât să fie descurajată efectuarea cu întârziere a plăților. Cheltuielile de recuperare ar trebui să includă, de asemenea, recuperarea costurilor administrative și compensarea costurilor interne suportate din cauza efectuării cu întârziere a plăților, pentru care prezenta directivă ar trebui să

stabilească o sumă fixă minimă care să poată fi cumulată cu dobânda pentru întârzierea efectuării plăților. Acordarea de despăgubiri sub forma unei sume fixe ar trebui să aibă drept scop limitarea costurilor administrative și interne legate de recuperare. [...]

[...]

(22) Prezenta directivă nu ar trebui să împiedice plățile în rate sau plățile eșalonate. Cu toate acestea, fiecare rată sau plată ar trebui să fie plătită la termenele convenite și ar trebui să se supună normelor privind efectuarea cu întârziere a plăților prevăzute în prezenta directivă.”

4 Articolul 1 din această directivă, intitulat „Obiectul și domeniul de aplicare”, prevede la alineatele (1) și (2):

„(1) Prezenta directivă urmărește să combată întârzierea în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, în vederea asigurării funcționării adecvate a pieței interne, promovând astfel competitivitatea întreprinderilor, în special cea a [întreprinderilor mici și mijlocii (IMM-urilor)].

(2) Prezenta directivă se aplică tuturor plăților efectuate ca remunerații pentru tranzacții comerciale.”

5 Potrivit articolului 2 din directiva menționată:

„În sensul prezentei directive, se aplică următoarele definiții:

1. «tranzacții comerciale» înseamnă tranzacții între întreprinderi sau între întreprinderi și autorități publice care conduc la furnizarea de bunuri sau prestarea de servicii contra cost;

[...]

4. «întârziere în efectuarea plăților» înseamnă neefectuarea plăților în termenul contractual sau legal de plată, atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute la articolul 3 alineatul (1) sau la articolul 4 alineatul (1);

[...]”

6 Articolul 4 din aceeași directivă, intitulat „Tranzacții între întreprinderi și autoritățile publice”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre se asigură că, în tranzacțiile comerciale în care debitorul este o autoritate publică, creditorul este îndreptățit, la expirarea termenului menționat la alineatele (3), (4) sau (6), să perceapă dobândă legală pentru efectuarea cu întârziere a plăților, fără a fi necesară o notificare, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții:

(a) creditorul și-a îndeplinit obligațiile contractuale și legale și

(b) creditorul nu a primit suma datorată la scadență, cu excepția cazului în care debitorul nu este responsabil de întârziere.”

7 Potrivit articolului 5 din Directiva 2011/7, intitulat „Calendarele de plată”:

„Prezenta directivă nu aduce atingere dreptului părților de a conveni, în limitele dispozițiilor corespunzătoare din legislația internă aplicabilă, asupra unor calendare de plată a ratelor. În astfel de cazuri, dacă unele rate nu sunt plătite la data convenită, dobânzile și compensațiile prevăzute în prezenta directivă se calculează exclusiv pe baza sumelor exigibile.”

8 Articolul 6 din această directivă, intitulat „Compensația pentru costurile de recuperare”, prevede:

„(1) Statele membre se asigură că, atunci când dobânda pentru efectuarea cu întârziere a plăților în tranzacțiile comerciale devine exigibilă în conformitate cu articolul 3 sau 4, creditorul are dreptul de a obține de la debitor o sumă fixă de 40 de euro, în calitate de despăgubire minimă.

(2) Statele membre se asigură că suma fixă menționată la alineatul (1) este exigibilă fără a fi necesară o notificare și reprezintă o despăgubire pentru cheltuielile de recuperare ale creditorului.

(3) În plus față de suma fixă menționată la alineatul (1), creditorul este îndreptățit să solicite o despăgubire rezonabilă de la debitor pentru orice cheltuieli de recuperare care depășesc suma fixă respectivă angajate din cauza efectuării cu întârziere a plăților de către debitor. Aceste cheltuieli ar putea să includă cheltuielile suportate, printre altele, în vederea angajării unui avocat sau a unei firme de colectare a debitelor.”

9 Articolul 7 din directiva menționată, intitulat „Clauze contractuale și practici abuzive”, prevede la alineatul (1):

„Statele membre garantează că o clauză contractuală sau o practică referitoare la data de plată sau la termenul de plată, rata dobânzii pentru efectuarea cu întârziere a plăților sau despăgubirea pentru cheltuielile de recuperare nu este aplicabilă sau generează dreptul de a cere despăgubiri, dacă este vădit inechitabilă pentru creditor.

Pentru a determina dacă o clauză contractuală sau o practică este vădit inechitabilă pentru creditor, în sensul primului paragraf, se ține cont de toate circumstanțele cazului, inclusiv de următoarele:

[...]

(c) dacă debitorul are motive obiective de derogare [...] de la suma fixă menționată la articolul 6 alineatul (1).”

Dreptul polonez

10 Articolul 4 punctul 1 din ustawa o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (Legea privind combaterea întârzierilor excesive în tranzacțiile comerciale) din 8 martie 2013, în versiunea consolidată (Dz. U. din 2021, poziția 424, denumită în continuare „Legea din 8 martie 2013”), definește noțiunea de „tranzacție comercială” drept „un contract privind furnizarea de bunuri sau prestarea de servicii cu titlu oneros, dacă părțile prevăzute la articolul 2 [din această lege] încheie contractul menționat în legătură cu activitatea desfășurată”.

11 Articolul 8 alineatul 1 din legea menționată are următorul cuprins:

„În tranzacțiile comerciale în care debitorul este o entitate publică, creditorul are dreptul de a obține, fără punere în întârziere, dobânzile legale aferente întârzierii în tranzacțiile comerciale pentru perioada cuprinsă între ziua exigibilității prestației pecuniare și ziua plății, în cazul în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- 1) creditorul și-a executat prestația;
- 2) creditorul nu a obținut plata în termenul stabilit în contract.”

12 Articolul 10 alineatele 1-3 din aceeași lege prevede:

„1. De la data dobândirii dreptului la dobânzile prevăzute la articolul 7 alineatul 1 sau la articolul 8 alineatul 1, creditorul are dreptul de a obține de la debitor, fără punere în întârziere, o despăgubire pentru costurile de recuperare reprezentând echivalentul sumei de:

- 1) 40 de euro, atunci când quantumul prestației în numerar nu depășește 5 000 de zloți polonezi (PLN) [(aproximativ 1 070 de euro)];
- 2) 70 de euro, atunci când quantumul prestației în numerar este mai mare de 5 000 PLN, dar mai mic decât 50 000 PLN [(aproximativ 10 700 de euro)];
- 3) 100 euro, atunci când quantumul prestației în numerar este egal sau mai mare de 50 000 de zloți.

[...]

2. În plus față de suma menționată la alineatul 1, creditorul are dreptul de a i se rambursa, într-un quantum rezonabil, cheltuielile de recuperare care depășesc această sumă.

3. Dreptul de a obține suma prevăzută la alineatul 1 ia naștere pentru tranzacția comercială respectivă sub rezerva articolului 11 alineatul 2 punctul 2.”

13 Potrivit articolului 11 din Legea din 8 martie 2013:

„1. Părțile la o tranzacție comercială pot stabili în contract un calendar pentru executarea în rate a prestației pecuniare, cu condiția ca întocmirea unui astfel de calendar să nu fie vădit abuzivă în privința creditorului.

2. În cazul în care părțile la o tranzacție comercială au stabilit în contract că prestația pecuniară va fi executată în rate, dreptul:

- 1) la dobânzile prevăzute la articolul 7 alineatul 1 sau la articolul 8 alineatul 1,
- 2) la suma menționată la articolul 10 alineatul 1 și la restituirea cheltuielilor de recuperare suportate, prevăzute la articolul 10 alineatul 2,

se datorează în raport cu fiecare rată neplătită.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 14 X, societate de drept polonez, a încheiat cu Z, un spital public, un contract în temeiul căruia trebuia să furnizeze acestuia din urmă, conform unui calendar predeterminat, material medical. Fiecare furnizare trebuia să fie plătită în termen de 60 de zile.
- 15 Întrucât Z nu a achitat la scadență plățile datorate ca remunerație pentru 12 livrări succesive de bunuri, X a sesizat Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (Tribunalul Districtual din Orașul Varșovia, Polonia), instanța de trimitere, cu o acțiune având ca obiect obligarea Z, în temeiul Legii din 8 martie 2013, să îi plătească o despăgubire fixă pentru cheltuielile de recuperare corespunzătoare unei sume de 12 ori mai mare decât suma fixă minimă de 40 de euro, respectiv 480 de euro.
- 16 Instanța de trimitere arată că este chemată să stabilească dacă, în cadrul unuia și aceluiași contract, fiecare întârziere în efectuarea plăților de către debitor dă dreptul la plata unei sume fixe minime de 40 de euro pentru cheltuieli de recuperare sau dacă această sumă este datorată o singură dată, independent de numărul de plăți în întârziere. Aceasta consideră că aplicarea Legii din 8 martie 2013 în cauza principală conduce la reținerea celei de a doua soluții, întrucât articolul 10 alineatul 3 din legea menționată prevede că suma fixă este datorată pentru fiecare „tranzacție comercială”.
- 17 Această instanță arată însă că articolul 4 punctul 1 din legea menționată definește în mod expres noțiunea de „tranzacție comercială” drept un „contract”, spre deosebire de articolul 2 punctul 1 din Directiva 2011/7, astfel încât soluționarea litigiului principal presupune, în prealabil, interpretarea acestei din urmă dispoziții, precum și a articolului 6 alineatul (1) din directiva menționată.
- 18 În aceste condiții, Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie (Tribunalul Districtual din Orașul Varșovia, Polonia) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Articolul 6 alineatul (1) din [Directiva 2011/7] trebuie interpretat în sensul că, în cazul unui contract în care părțile au prevăzut furnizări multiple de bunuri și plăți pentru fiecare furnizare la un termen determinat după fiecare dintre aceste furnizări, pentru efectuarea cu întârziere a fiecărei plăți pentru diferitele furnizări este datorată cel puțin suma fixă de 40 de euro sau dreptul Uniunii impune doar garantarea pentru creditor a sumei fixe de 40 de euro pentru întreaga tranzacție comercială care cuprinde mai multe furnizări, indiferent de numărul plăților efectuate cu întârziere pentru diferitele furnizări?
- 2) În sensul articolului 2 punctul 1 din [Directiva 2011/7], constituie o tranzacție comercială un contract având ca obiect furnizarea de bunuri, care obligă furnizorul să furnizeze autorității contractante, la prețul stabilit în contract, o anumită cantitate de bunuri și care, în același timp, acordă autorității contractante dreptul de a decide unilateral cu privire la termenele și volumul diferitelor furnizări care reprezintă executarea obiectului contractului, inclusiv cu posibilitatea renunțării la o parte din bunurile contractate, fără a suferi vreo consecință negativă pentru aceasta, în conformitate cu acest contract autoritatea contractantă fiind obligată să efectueze plata pentru fiecare dintre părțile furnizării la un anumit termen, calculat de la primirea respectivei părți din furnizare, sau fiecare dintre aceste furnizări

parțiale, rezultate din necesarul declarat de autoritatea contractantă, constituie o tranzacție comercială distinctă în sensul directivei, chiar dacă nu constituie un contract distinct în sensul dreptului național?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la a doua întrebare

- 19 Prin intermediul celei de a doua întrebări, care trebuie analizată în primul rând, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 2 punctul 1 din Directiva 2011/7 trebuie interpretat în sensul că noțiunea de „tranzacții comerciale” care figurează în acesta acoperă fiecare dintre furnizările de bunuri efectuate în executarea unuia și aceluiași contract sau dacă ea acoperă numai contractul în executarea căruia trebuie furnizate succesiv aceste bunuri.
- 20 În această privință, trebuie amintit, pe de o parte, că Directiva 2011/7, potrivit articolului 1 alineatul (2) din aceasta, se aplică tuturor plăților efectuate ca remunerații pentru „tranzacții comerciale” și, pe de altă parte, că această noțiune este definită în mod extins la articolul 2 punctul 1 din directiva menționată ca fiind „tranzacții între întreprinderi sau între întreprinderi și autorități publice care conduc la furnizarea de bunuri sau prestarea de servicii contra cost” (Hotărârea din 20 octombrie 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, punctul 21).
- 21 Din moment ce articolul 2 punctul 1 din Directiva 2011/7 nu conține nicio trimitere expresă la dreptul statelor membre pentru a stabili sensul și domeniul de aplicare al noțiunii de „tranzacții comerciale”, această dispoziție trebuie să primească în întreaga Uniune o interpretare autonomă și uniformă, care să țină seama în același timp atât de formularea și de contextul dispoziției în care figurează această noțiune, cât și de finalitățile acestei dispoziții și ale actului de drept al Uniunii din care face parte [a se vedea în acest sens Hotărârea din 9 iulie 2020, RL (Directiva privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților), C-199/19, EU:C:2020:548, punctul 27, și Hotărârea din 18 noiembrie 2020, Techbau, C-299/19, EU:C:2020:937, punctul 38].
- 22 În ceea ce privește modul de redactare a articolului 2 punctul 1 din Directiva 2011/7, utilizarea termenului „tranzacții” pune în evidență faptul că noțiunea „tranzacții comerciale”, astfel cum s-a amintit la punctul 20 din prezenta hotărâre, trebuie interpretată în mod extins și, prin urmare, că aceasta nu coincide în mod necesar cu noțiunea de „contract”.
- 23 Două condiții sunt stabilite în această dispoziție pentru ca o tranzacție să poată fi calificată drept „tranzacție comercială”. Ea trebuie, pe de o parte, să fie efectuată fie între întreprinderi, fie între întreprinderi și autorități publice. Pe de altă parte, ea trebuie să conducă la furnizarea de bunuri sau la prestarea de servicii contra cost (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 octombrie 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, punctul 22 și jurisprudența citată).
- 24 Prin urmare, în cazul în care părțile au convenit, în cadrul aceluiași contract, furnizări de bunuri sau prestări de servicii succesive, fiecare dând naștere unei obligații de plată în sarcina debitorului, sunt îndeplinite cele două condiții prevăzute la articolul 2 punctul 1 din această directivă pentru ca fiecare furnizare sau prestare efectuată în executarea acestui contract să fie calificată drept tranzacție comercială, în sensul acestei dispoziții.

- 25 Economia Directivei 2011/7 confirmă că legiuitorul Uniunii nu a intenționat să facă să coincidă noțiunea de „tranzacție comercială” cu noțiunea de „contract”. Astfel, după cum s-a amintit la punctul 20 din prezenta hotărâre, articolul 1 alineatul (2) din această directivă prevede că aceasta „se aplică tuturor plăților efectuate ca remunerații pentru tranzacții comerciale”, indiferent dacă aceste tranzacții corespund sau nu unui contract specific. Prin urmare, o interpretare restrictivă a noțiunii de „tranzacție comercială” care ar face-o să coincidă cu cea de „contract” ar fi în contradicție cu definiția însăși a domeniului de aplicare material al directivei menționate.
- 26 În ceea ce privește finalitățile Directivei 2011/7, care vizează în principal protejarea creditorului împotriva întârzierii în efectuarea plăților și descurajarea efectuării cu întârziere a plăților, nimic nu sugerează că noțiunea de „tranzacție comercială” trebuie să corespundă în mod necesar noțiunii de „contract”.
- 27 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la a doua întrebare că articolul 2 punctul 1 din Directiva 2011/7 trebuie interpretat în sensul că noțiunea de „tranzacții comerciale” care figurează în cuprinsul său acoperă fiecare dintre furnizările de bunuri sau prestările de servicii succesive efectuate în executarea unuia și aceluiași contract.

Cu privire la prima întrebare

- 28 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 coroborat cu articolul 4 din aceasta trebuie interpretat în sensul că, atunci când unul și același contract prevede livrări de bunuri sau prestări de servicii succesive, fiecare dintre acestea trebuind să fie plătită la un termen determinat, suma fixă minimă de 40 de euro este datorată pentru fiecare întârziere în efectuarea plăților, în calitate de despăgubire a creditorului pentru cheltuielile de recuperare, sau dacă este datorată o singură dată, independent de numărul plăților efectuate cu întârziere.
- 29 În această privință, trebuie amintit, în primul rând, că articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 impune statelor membre să se asigure că, atunci când dobânda pentru efectuarea cu întârziere a plăților în tranzacțiile comerciale devine exigibilă, creditorul are dreptul de a obține de la debitor o sumă fixă de 40 de euro, în calitate de despăgubire minimă pentru cheltuielile de recuperare. În plus, la alineatul (2), acest articol obligă statele membre să se asigure că această sumă fixă minimă este datorată automat, chiar și în lipsa unei notificări adresate debitorului, și că urmărește să despăgubească creditorul pentru cheltuielile de recuperare suportate. În sfârșit, la alineatul (3), articolul menționat recunoaște creditorului dreptul de a solicita debitorului, pe lângă suma fixă minimă de 40 de euro menționată, o despăgubire rezonabilă pentru toate celelalte cheltuieli de recuperare care depășesc suma fixă respectivă angajate din cauza efectuării cu întârziere a plăților de către debitor.
- 30 Noțiunea de „întârziere în efectuarea plăților” care se află la originea dreptului creditorului de a obține de la debitor nu numai dobânda legală, în temeiul articolului 4 alineatul (1) din Directiva 2011/7, ci și o sumă fixă minimă de 40 de euro, în temeiul articolului 6 alineatul (1) din această directivă, este definită la articolul 2 punctul 4 din directiva menționată ca fiind neefectuarea plăților în termenul contractual sau legal de plată. Întrucât aceeași directivă se aplică, conform articolului 1 alineatul (2), „tuturor plăților efectuate ca remunerații pentru tranzacții comerciale”, această noțiune de „întârziere în efectuarea plăților” este aplicabilă fiecărei tranzacții comerciale avute în vedere în mod individual (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 octombrie 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, punctul 28).

- 31 În al doilea rând, articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 definește condițiile de exigibilitate a sumei fixe minime de 40 de euro făcând trimitere, în ceea ce privește tranzacțiile comerciale dintre întreprinderi și autorități publice, la articolul 4 din această directivă. Acest din urmă articol prevede la alineatul (1) că statele membre se asigură că, în cadrul tranzacțiilor comerciale respective, un creditor care și-a îndeplinit obligațiile și care nu a primit suma datorată la scadență are dreptul să obțină, la expirarea termenului stabilit la alineatele (3), (4) și (6) ale articolului menționat, dobânzi legale pentru efectuarea cu întârziere a plăților, fără a fi necesară o notificare, cu excepția cazului în care debitorul nu este răspunzător pentru această întârziere (Hotărârea din 20 octombrie 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, punctul 31 și jurisprudența citată).
- 32 Din ceea ce precedă reiese, pe de o parte, că dreptul de a obține dobândă legală pentru efectuarea cu întârziere a plăților, prevăzut la articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2011/7, precum și dreptul la o sumă fixă minimă, prevăzut la articolul 6 alineatul (1) din această directivă, care iau naștere din cauza unei „întârzieri în efectuarea plăților”, în sensul articolului 2 punctul 4 din directiva menționată, sunt legate de „tranzacții comerciale” avute în vedere în mod individual. Pe de altă parte, aceste dobânzi legale, la fel ca și această sumă fixă, devin exigibile automat la expirarea termenului de plată prevăzut la articolul 4 alineatele (3), (4) și (6) din aceeași directivă, cu condiția ca cerințele menționate la alineatul (1) al acestuia să fie îndeplinite. Considerentul (17) al Directivei 2011/7 enunță, în această privință, că „[e]fectuarea plății de către debitor ar trebui să fie considerată întârziată, în scopul stabilirii dreptului de a percepe dobânzi pentru efectuarea cu întârziere a plăților, în cazul în care creditorul nu are la dispoziție suma datorată la scadență, cu condiția să își fi îndeplinit obligațiile contractuale și legale” (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 octombrie 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, punctul 32).
- 33 În ceea ce privește condițiile stabilirii dreptului de a percepe dobânzi pentru efectuarea cu întârziere a plăților și, respectiv, a sumei fixe minime, nici articolul 4 alineatul (1), nici articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 nu prevăd o distincție după cum plățile datorate ca remunerație pentru bunurile furnizate sau serviciile prestate, neachitate la scadență, provin sau nu din unul și același contract. Prin urmare, modul de redactare a acestor dispoziții nu poate veni în sprijinul interpretării potrivit căreia, în cazul unui singur contract, suma fixă minimă de 40 de euro, în calitate de despăgubire pentru cheltuielile de recuperare, nu ar fi datorată creditorului decât o singură dată, independent de numărul de plăți distincte care sunt efectuate cu întârziere.
- 34 Această constatare este confirmată de articolul 5 din Directiva 2011/7, care privește un caz comparabil, în vederea aplicării acestei directive, cu cel în discuție în litigiul principal. Astfel, din acest articol, interpretat în lumina considerentului (22) al directivei menționate, rezultă că, în cazul în care părțile au convenit asupra unor calendare de plată a ratelor, o sumă fixă minimă de 40 de euro, în calitate de compensație pentru cheltuielile de recuperare, este exigibilă pentru fiecare rată neplătită la scadență.
- 35 Prin urmare, dintr-o interpretare literală și contextuală a articolului 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 reiese că suma fixă minimă de 40 de euro, în calitate de despăgubire pentru cheltuielile de recuperare, este datorată creditorului care și-a îndeplinit obligațiile pentru fiecare plată neefectuată la scadență pentru o tranzacție comercială, atestată într-o factură sau cerere echivalentă de plată, inclusiv atunci când sunt în întârziere mai multe plăți ca remunerație pentru furnizări de bunuri sau prestări de servicii succesive efectuate în executarea unuia și aceluiași contract, cu excepția cazului în care debitorul nu este răspunzător pentru aceste întârzieri (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 octombrie 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, punctul 34).

- 36 În al treilea rând, această interpretare a articolului 6 din Directiva 2011/7 este confirmată de finalitatea acesteia. Într-adevăr, din articolul 1 alineatul (1) din această directivă, interpretat în lumina considerentului (3) al acesteia, rezultă că directiva urmărește nu numai descurajarea întârzierilor în efectuarea plăților, împiedicând ca acestea să fie atractive din punct de vedere financiar pentru debitor datorită dobânzilor mici sau inexistente facturate într-o astfel de situație, ci și protecția eficientă a creditorului împotriva unor asemenea întârzieri, prin asigurarea unei despăgubiri cât mai complete posibil pentru cheltuielile de recuperare pe care le-a suportat. În această privință, considerentul (19) al directivei menționate precizează, pe de o parte, că cheltuielile de recuperare ar trebui să includă de asemenea recuperarea costurilor administrative și compensarea costurilor interne suportate din cauza efectuării cu întârziere a plăților și, pe de altă parte, acordarea de despăgubiri sub forma unei sume fixe ar trebui să aibă drept scop limitarea costurilor administrative și interne legate de recuperare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 octombrie 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, punctele 35 și 36).
- 37 Din această perspectivă, acumularea, în privința debitorului, a mai multor întârzieri în efectuarea plății unor furnizări de bunuri sau prestări de servicii succesive, în executarea unuia și aceluiași contract, nu poate avea ca efect reducerea sumei fixe minime datorate cu titlu de despăgubire pentru cheltuielile de recuperare pentru fiecare întârziere în efectuarea plăților la o sumă fixă unică. Această reducere ar echivala, mai întâi, cu a lipsi de efect util articolul 6 din Directiva 2011/7, al cărui obiectiv este, așa cum s-a subliniat la punctul precedent, nu numai să descurajeze aceste întârzieri în efectuarea plăților, ci și să reprezinte, prin aceste sume, „o despăgubire pentru cheltuielile de recuperare ale creditorului”, dat fiind că aceste cheltuieli tind să crească proporțional cu numărul de plăți și cu sumele pe care debitorul nu le plătește la timp. Reducerea respectivă ar echivala, apoi, cu a acorda debitorului o derogare de la dreptul la suma fixă prevăzută la articolul 6 alineatul (1) din această directivă, fără ca această derogare să fie justificată de vreun „motiv obiectiv” în sensul articolului 7 alineatul (1) al doilea paragraf litera (c) din directiva menționată. Reducerea în cauză ar echivala, în sfârșit, cu a scuti debitorul de o parte din sarcina financiară care rezultă din obligația sa de a plăti, pentru fiecare factură neachitată la scadență, suma fixă de 40 de euro prevăzută la acest articol 6 alineatul (1) (a se vedea în acest sens Hotărârea din 20 octombrie 2022, BFF Finance Iberia, C-585/20, EU:C:2022:806, punctul 37).
- 38 Având în vedere ceea ce precedă, trebuie să se răspundă la prima întrebare că articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 coroborat cu articolul 4 din această directivă trebuie interpretat în sensul că, atunci când unul și același contract prevede livrări de bunuri sau prestări de servicii succesive, fiecare dintre acestea trebuind să fie plătită la un termen determinat, suma fixă minimă de 40 de euro, în calitate de despăgubire pentru cheltuielile de recuperare, este datorată creditorului pentru fiecare întârziere în efectuarea plății.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 39 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a opta) declară:

- 1) **Articolul 2 punctul 1 din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale**

trebuie interpretat în sensul că

noțiunea de „tranzacții comerciale” care figurează în cuprinsul său acoperă fiecare dintre furnizările de bunuri sau prestările de servicii succesive efectuate în executarea unuia și aceluiași contract.

- 2) **Articolul 6 alineatul (1) din Directiva 2011/7 coroborat cu articolul 4 din această directivă**

trebuie interpretat în sensul că

atunci când unul și același contract prevede livrări de bunuri sau prestări de servicii succesive, fiecare dintre acestea trebuind să fie plătită la un termen determinat, suma fixă minimă de 40 de euro, în calitate de despăgubire pentru cheltuielile de recuperare, este datorată creditorului pentru fiecare întârziere în efectuarea plății.

Semnături